

In het kader van het 25-jarig bestaan bezoekt Veeteelt een keer per maand opnieuw de personen achter een bedrijfsreportage die in de afgelopen 25 jaar in Veeteelt heeft gestaan. De snelle groeier, de stopper of de emigrant; ze komen allemaal aan bod.

In deel 10 van de serie Armgard en Ben Barkema in Lelystad.

	1997	2009
Aantal koeien:	70	75
Blaarkopkruislingen:	20 pinken	40 koeien
Gemiddelde productie:	8400	8739
Quotum:	570.000	618.000
Beste holstein:	Mina 602	Pretje 724
Beste blaarkop:	Rexa 1	Jansje 430

Halve blaarkoptoekomst

Heterosis wordt beproefd in stal Barkema

D mogelijkheid in de familie vrees niet. Het was immers maar gewoonte zijn vader over een van de 'beesten' in de Grootvadershoeve te vertellen. Toen de familie moest uitbreiden, werd een van de kinderen naar Barkema. De laatste hoer van de familie moest uitbreiden, werd een van de kinderen naar Barkema. De laatste hoer van de familie moest uitbreiden, werd een van de kinderen naar Barkema.

Natuurlijk speelt het sentiment een rol, maar belangrijker is de uitdaging die mogelijkheden van heterosis in onderzoek. Ben Barkema heeft een interessant initiatief gestart, waarbij de oude blaarkopkruislingen met nieuwe kansen krijgen. En dat op de nieuwe kleigrond van de oude Flavoboude, naar Fritema als overname van de laatste hoer van de familie moest uitbreiden, werd een van de kinderen naar Barkema.

Na vijf of zes jaar zal de voorlopige aan de blaarkopkruislingen naar verwachting bestaan uit vijf Holsteinen met een veldje 'Nieuw Blaarkoppen', met het originele blaarkoppen. Gezien de omstandigheden in stal en het huidige productiepeil is het belangrijk dat de blaarkopkruislingen nu de heterosis van de laatste hoer van de familie moest uitbreiden, werd een van de kinderen naar Barkema.

De eerste blaarkopkruislingen zijn op Foto 1 en Foto 2, in de voorgrond en achtergrond.

Blaarkopkruislingen
De overgang was niet makkelijk. Ik heb het boerenschap niet van mijn vader geleerd en we hebben besloten het bedrijf met de familie te runnen, vertelt Barkema. Hij gaat van de productie van de koeien – voorheen was dat 8400 kg melk met mooie gehalten – maar

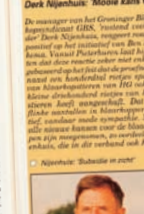

Armgard en Ben Barkema. 'Karakteristieke draaiingen en zwarte lansen'.

Heterosiswinst
Standaard heeft Ben Barkema te vertellen dat de blaarkopkruislingen de productie tegen de negatieve blaarkopkruislingen hebben verloren. Maar hij denkt zijn bedrijf met de familie te runnen, vertelt Barkema. Hij gaat van de productie van de koeien – voorheen was dat 8400 kg melk met mooie gehalten – maar

Deer Nijenhuis: 'Mooie kansen voor blaarkoppen'
De manager van het Groninger Blaarkopkruislingen GIK, Ronald van der Meer, denkt dat de blaarkopkruislingen de productie tegen de negatieve blaarkopkruislingen hebben verloren. Maar hij denkt zijn bedrijf met de familie te runnen, vertelt Barkema. Hij gaat van de productie van de koeien – voorheen was dat 8400 kg melk met mooie gehalten – maar

Mijn opa en oma
Waar op Barkema met overtuiging praat, dat is voor hem niet meer. Het is niet de kleur. Maar, zoals gezegd, is het belangrijk dat de blaarkopkruislingen de productie tegen de negatieve blaarkopkruislingen hebben verloren. Maar hij denkt zijn bedrijf met de familie te runnen, vertelt Barkema. Hij gaat van de productie van de koeien – voorheen was dat 8400 kg melk met mooie gehalten – maar

Nijenhuis: 'Mooie kansen voor blaarkoppen'.

Deer Nijenhuis: 'Mooie kansen voor blaarkoppen'
De manager van het Groninger Blaarkopkruislingen GIK, Ronald van der Meer, denkt dat de blaarkopkruislingen de productie tegen de negatieve blaarkopkruislingen hebben verloren. Maar hij denkt zijn bedrijf met de familie te runnen, vertelt Barkema. Hij gaat van de productie van de koeien – voorheen was dat 8400 kg melk met mooie gehalten – maar

Mijn opa en oma
Waar op Barkema met overtuiging praat, dat is voor hem niet meer. Het is niet de kleur. Maar, zoals gezegd, is het belangrijk dat de blaarkopkruislingen de productie tegen de negatieve blaarkopkruislingen hebben verloren. Maar hij denkt zijn bedrijf met de familie te runnen, vertelt Barkema. Hij gaat van de productie van de koeien – voorheen was dat 8400 kg melk met mooie gehalten – maar

Nijenhuis: 'Mooie kansen voor blaarkoppen'.

Ben Barkema: 'Melkproductie van blaarkopkruislingen is 3,5 cent goedkoper'

Twaalf jaar heterosis met blaarkoppen

Met goede holsteins en een mooi koppel blaarkoppen realiseren Ben en Armgard Barkema een lagekostenbedrijf. Ze fokken in Lelystad een 'nieuwe' veestapel met oude genen en melken zuivere holsteins, blaarkopkruislingen en zuivere blaarkoppen.

tekst **Martine Barwegen**

Wegens knalsucces streef ik naar 50 kruislingen en 25 holsteins', zegt fokker Ben Barkema. In 1997 streefden Ben en Armgard Barkema naar 20 blaarkopkruislingen en 50 holsteins. Vanwege toegekende Europese subsidies hielden de fokkers tien jaar nauwgezet gegevens bij als mastitis, dierenartskosten en voer voor de twee groepen, holsteins en blaarkopkruislingen. 'Deze gegevens hebben wij door Agrifirm laten analyseren', vertelt Barkema. 'Uit de analyses blijkt dat de melkproductie van de blaarkopkruislingen drieënhalve cent per liter goedkoper is. Dit jaar is de productie van onze holsteins zo hoog, dat ik het verschil op twee cent schat.' Deze financiële uitkomst en zijn liefde voor blaarkoppen – 'voor mij zijn blaarkoppen cultuur' – resulteerde in meer blaarkopkruislingen dan holsteins. Armgard en Ben Barkema kruise sinds twaalf jaar holsteins met blaarkoppen in om maximaal gebruik te maken van het heterosis-effect. Vervolgens kruise zij enkele blaarkopkruislingen tot steeds meer blaarkop en op andere zetten zij bijvoorbeeld Belgische witblauwen.

Experimenteren met groepen

Dat de holsteins het dit jaar goed doen, 9493 kg melk in 305 dagen, heeft volgens Barkema twee redenen. De eerste is het voeren van graan. De fokker roteert van zijn akkerbouwende buurman Siebren Siebenga in ruil voor uien. 'Ik vind het mooi om mijn eigen krachtvoer te

verbouwen, maar het heeft ook een natuurdoel. Samen met 22 collega-melkveehouders hebben we natuur- en milieucoöperatie Rivierduingebied opgericht. Graanland is waardevol terrein voor vogels.'

De tweede reden voor een hogere productie is de betere besteding van zijn ruwvoer. 'De blaarkopkruislingen en de holsteins graasden tot vorig jaar apart. Bij een klein blaarkopkoppel heeft dat economisch voordeel, maar na de groei van het aantal blaarkoppen was het puur omdat omdat ik het zo mooi vind om de groep blaarkoppen te zien. Ik moest of kleinere percelen maken, of de groepen samenvoegen.'

's Winters staan in de stal de oudmelkte blaarkoppen aan de ene kant van de stal

Ben Barkema
in 1997:
'Ik verwacht matige producties'

Armgard en Ben Barkema: 'We proberen een lagekostenbedrijf te hebben'

en de holsteins en de verse blaarkoppen aan de andere kant. Het voer aan het hek schuiven de Barkema's van de holsteingroep door naar de blaarkoppen. Daarnaast investeerden zij voor een optimaal bedrijfsresultaat in het deel van de holsteins: zand in de boxen, een borstel en twee krachtvoerboxen. Ze investeerden niet in het deel van de blaarkoppen. 'We proberen een lagekostenbedrijf te hebben. Vandaar dat we ons strikt houden aan blaarkopkruislingen van 50 procent', stelt Barkema. 'Met een hoger percentage blaarkopgenen daalt de productie zodanig dat we geen winst ten opzichte van onze holsteins boeken.' 'In het begin schoot ik door in de split-

sing tussen holstein en blaarkop. Ik voerde de blaarkoppen na afkalven te weinig. Ik keek met hoe weinig ze toe konden', vertelt de fokker. 'Maar toen ik ze meer voerde gingen de gehalten en de melkgift omhoog. Daarom staan de blaarkoppen nu totdat ze drachtig zijn bij de holsteins.' De gekruiste blaarkoppen produceren 8493 kg melk in 305 dagen met 3,91 procent vet en 3,58 procent eiwit.

Fokken van zuivere blaarkoppen

Daarnaast hebben Ben en Armgard nog een derde groep, de dieren met 75 procent of meer blaarkopgenen. Dit is een groep van vijf dieren, met 6262 kg melk

Ben Barkema in 2009: 'Met heterosis winst op holsteins'

met 4,31 procent vet en 3,72 procent eiwit. Deze dieren zijn jonger en hebben een lactatiewaarde lager dan 80. Barkema fokt deze derde groep omdat hij van mening is dat als het economisch aantrekkelijk is om kruislingen in te zetten, hij ook zuivere blaarkoppen moet fokken.

Onlangs kwam de door Barkema gefokte stier Rivierduin Remko bij CRV beschikbaar. Zijn favoriete kruising is dan ook Remko x Hemko. 'Dit levert een typische blaarkop met een relatief goede uier.' Rexa 5, een nakomeling van de blaarkoppen die Barkema twaalf jaar geleden kocht, heeft hij gespoeld met oude genen. Zoon Ebels Han is naar KI Kampen gegaan en zal begin januari sperma gaan produceren.

Sperma Marquis boven water

'NRM, we komen eraan', lacht Barkema en laat zijn Starleader x James x Storm x F16 x Sunny Boy x Dictator kalf zien. 'We zijn twee keer reservekampioen geweest in Flevoland, één keer met een Talent uit een Zeppelindochter, Jansje 703, en één keer twee-na-laatste op de NRM met Roza 302 (Storm x F16) in mijn categorie, maar dat voelde als tweede van boven.'

Barkema speurt over de hele wereld naar oude genen, zoals Tops, Astronaut, Starleader, Elevation, Starbuck, Wayne en Capsule, voor een goede holsteinvestapel. Onlangs ontving hij zelfs bericht uit Canada dat er sperma van Marquis, een oude bekende uit het showcircuit, is gevonden. 'Ik hoorde veel verhalen over deze oude bekenden en was nieuwsgierig wat de oude genen op de koeien van tegenwoordig doen. De stieren van vroeger hebben een grotere genetische spreiding, de stieren van nu zijn genetisch armer.'

Het lijkt Barkema het mooist om uit oude, liefst zelfgefokte stieren in combinatie met nieuwe genetica mooie holsteinkoeien te fokken. 'Toch hebben we Shottle-embryo's gekocht uit de Bûtemare Idafamilie. We zijn benieuwd of ze het echt beter gaan doen dan onze eigen koeien en wellicht zijn ze nog interessanter als stiermoeder.' |